

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

25 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte

judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Burduh

Nicolae Craiu

a judecat, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Devder Djulietta și inculpatul Boico Andrian, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2020 în cauza penală privindu-l pe

Boico Andrian XXXXX, născut la XXXXX,
originar din XXXXX și domiciliat în
XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.11.2011 – 03.12.2018.

Instanța de apel: 22.01.2019 – 31.01.2020.

Instanța de recurs: 19.05.2020 – 22.07.2020.

Asupra recursurilor ordinare declarate, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 03 decembrie 2018, Boico Andrian a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal și condamnat la închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 (trei) ani.

Conform art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei principale, pe un termen de probă de 3 (trei) ani.

S-a dispus încasarea din contul lui Boico Andrian în beneficiul lui Vlaznev Alexandr, suma de 11202, 26 (unsprezece mii două sute doi, 26) lei, cu titlu de prejudiciu material și suma de 5000 (cinci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral.

A fost respinsă pretenția de încasare a cheltuielilor de judecată.

2. Prima instanță a constatat că la 15 decembrie 2010, aproximativ la 22:30, Boico Andrian, conducând automobilul de model „Chevrolet Lacetti” cu n/î XXXXX, deplasându-se pe str. Pușkin, mun. Chișinău, din direcția bd. Ștefan cel Mare spre str. Columna și, ajungând la intersecție cu str. Columna, deplasându-se în condiții dificile, timp de noapte, vizibilitate redusă, n-a manifestat atenție sporită la circulație, nu a adaptat o viteză corespunzătoare condițiilor de drum care i-ar garanta securitatea circulației și n-a cedat trecerea pietonului, prin ce a încălcat: prevederile pct. 3) Regulamentul circulației rutiere, potrivit căruia *„participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile*

tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acelea care sunt provocate de circumstanțe iminente”; cerințele pct. 45 Regulamentul circulației rutiere, potrivit căruia „*conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului” și cerințele pct. 58.3) Regulamentul circulației rutiere, potrivit căruia „*la apariția semnalului verde al semaforului, conducătorul este obligat să cedeze trecerea vehiculelor deja angajate în trecerea intersecției, indiferent de direcția lor de deplasare, precum și pietonilor care finalizează traversarea carosabilului” și, prin urmare, a comis tamponarea pietonului Vlaznev Alexandr care finisa traversarea carosabilului de la dreapta spre stânga, relativ deplasării unității de transport menționate, cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 943/D din 22.04.2011 – vătămări corporale grave.**

Aceste acțiuni ale lui Boico Andrian au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal – *încălcarea regulilor de securitate a circulației, comisă de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare care a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății.*

2.1. Concluzia primei instanțe a rezultat din următoarele:

Deși inculpatul nu și-a recunoscut vina în comiterea faptei prejudiciabile, vina acestuia este dovedită prin:

- declarațiile făcute în calitate de bănuț potrivit căruia șoferul a văzut din timp că pietonul este antrenat în traversarea străzii, cu toate acestea primul nu a întreprins măsuri de oprire, ci și-a urmat deplasarea, crezând că pietonul se va opri, însă acesta și-a continuat traversarea în fugă, ultimul fiind tamponat de aripa dreaptă laterală a automobilului;

- declarațiile părții vătămate potrivit căruia a început traversarea străzii la culoarea verde a semaforului, la 3-5 m mai sus de trecerea de pietoni. Când a ajuns la mijloc de drum, a fost lovit cu fața automobilului, la piciorul stâng și căzând s-a lovit și la partea dreaptă. În legătură cu accidentul rutier i s-a acordat grupa a III de invaliditate. Prejudiciul material cauzat prin infracțiune nu i-a fost restituit;

- declarațiile martorului Jigău Elena potrivit căruia ea era pasager în automobilul condus de inculpat și că pe str. Pușkin, în regiunea magazinului ”Sun City”, o persoană tânără a încercat să traverseze strada, mai sus de semafor. Șoferul a încercat să o ia în partea stângă, pentru a-l ocoli, dar nu a reușit;

- schița locului accidentului rutier, tabelul fotografic și procesul-verbal de cercetare la fața locului, în care se indică locul accidentului rutier ca fiind în apropierea bordurii din stânga a str. Pușkin, relativ deplasării unității de transport, fapt prin care se constată că pietonul finisa traversarea carosabilului,

- raportul de expertiză medico-legală nr. 943/D din 22 aprilie 2011 potrivit căruia lui Vlaznev Alexandr, i-au fost cauzate leziuni corporale grave.

Partea acuzării corect a stabilit faptul nerespectării de către inculpat, a prevederilor Regulamentului circulației rutiere și anume a pct. 45 alin. (2), care indică că, în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului.

În timpul judecării cauzei au fost ordonate două expertize, ambele, având întrebarea *Dispunerea conducătorului automobilului de posibilitatea tehnică de a evita impactul cu pietonul?*”, însă ambele expertize nu au fost executate, din cauza insuficienței materialelor.

Cu toate acestea, soluționarea întrebării a fost apreciată ca nefiind primordială pentru stabilirea vinovăției, aceasta putând fi doar o probă suplimentară și nicidecum exclusivă, or, în mod vădit, conducătorul auto a observat din îndepărtare pericolul și nu a întreprins *a priori*, măsurile necesare, pentru a evita impactul, dar manifestând sine încredere a continuat deplasarea cu mijlocul de transport, luând piciorul de pe frână, neașteptând ca obstacolul să se îndepărteze complet de pe carosabil.

La stabilirea pedepsei, s-a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, apreciindu-se că corectarea inculpatului este posibilă fără izolarea de societate, or infracțiunea comisă este atribuită, conform art. 16 Cod penal, categoriei infracțiunilor grave, inculpatul anterior nu a fost atras la răspundere, este prezentă circumstanța atenuantă – *ilegalitatea acțiunilor victimei, dacă ele au provocat infracțiunea* și lipsesc circumstanțele agravante.

Referitor la acțiunea civilă s-a statuat că partea vătămată a suportat un prejudiciu material în cuantum de 11202, 26 lei, acesta fiind probat prin intermediul bonurilor, anexate la materialele dosarului (f.d. 109-115, vol. I), dispunându-se încasarea acestuia din contul inculpatului.

Reieșind din faptul că partea vătămată poartă și el răspundere pentru accident, că, în urma accidentului acestuia i s-a cauzat o vătămare gravă a integrității corporale, fiindu-i atribuit grad de invaliditate, instanța a dispus încasarea a 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Cu privire la pretenția părții vătămate de încasare a cheltuielilor de judecată, instanța a menționat că, cercetând materialele dosarului, nu a identificat nici un act care ar confirma cheltuielile suportate în timpul judecării cauzei. Astfel, în lipsa actelor ce ar confirma cheltuielile suportate, a fost respinsă pretenția cu privire la încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată.

Cheltuieli judiciare din partea acuzării nu au fost înaintate.

Corpuri delictive nu sunt.

3. Nefiind de acord cu sentința, avocatul Bria Constantin a depus apel, în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea totală a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Boico Andrian să fie achitat.

În motivarea cererii de apel, apărarea a invocat că pietonul Vlaznev Alexandru, se afla în stare avansată de ebrietate (2,05% alcool etilic în sânge), fapt

confirmat prin Certificatul medical al MS al RM CNȘPMU din 10.01.2011, a traversat neregulamentar carosabilul, într-un loc interzis, în apropierea trecerii de pietoni, marcat pe carosabil, cât și în apropierea semaforului și la culoarea roșie a semaforului, fapt confirmat în ședința de judecată prin schema procesului-verbal al examinării locului accidentului rutier și declarațiile inculpat și ale martorilor.

Conducerea regulamentară a mijlocului de transport, alegerea vitezei de deplasare și a altor cerințe indicate în art. 45 și marcajului/indicatorului rutier din Anexa nr. 3 a RCR (5.50.1- 5.50.2-Trecerea pentru pieton și 1.9-Semafor), mai presupune și necesitatea deplasării fără crearea de obstacole pentru alți participanți la traficul auto, iar în cazul dat de către inculpat nu au fost depășite limitele vitezei de deplasare, se deplasa la semnalul de culoare verde a semaforului, conducătorul auto fiind în drept să se bazeze pe respectarea regulilor și din partea pietonilor, fiind obligat să prevadă încălcarea acestor reguli din partea altor persoane.

Instanța de fond nu a luat considerare și nu s-a expus asupra declarațiilor martorilor Vasilachi Grigore și Vasilachi Ion.

Nici o probă a acuzării nu a putut demonstra vinovăția inculpatului, dimpotrivă toți martorii au indicat asupra acțiunilor neregulamentare ale părții vătămate comparativ cu cele legale/regulamentare ale lui Boico Andrian, inclusiv și schița accidentului rutier, tabelul fotografic și procesul-verbal de cercetare la fața locului, în care se indică locul exact al accidentului rutier.

Toate termenele procedurale au fost grav încălcate, cauza fiind examinată timp de 7 ani doar în prima instanță.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2020 a fost admis apelul, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, și casată parțial sentința, pronunțând o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost încetat procesul penal pornit în privința lui Boico Andrian în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, în legătură cu aplicarea Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Inculpatul pe parcursul examinării cauzei a pledat nevinovat, însă, chiar dacă acesta nu recunoaște vinovăția în comiterea infracțiunii imputate, este oportună aplicarea actului de amnistie, or avocatul a solicitat aplicarea acestuia și Boico Andrian întrunește criteriile stabilite la art. 1, nefiind incidente prevederile art. 10 Legea nr. 210 din 29 iulie 2016.

Inculpatul a săvârșit infracțiunea la 15 decembrie 2010, iar sancțiunea art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal stabilește pedeapsa cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 4 ani și este atribuită conform art. 16 Cod penal, categoriei infracțiunilor grave.

Potrivit prevederilor Recomandării nr. 97 din 9 februarie 2017, cu privire la aplicarea prevederilor din Legea nr. 210 din 29 iulie 2016, privind amnistia în

legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, până la devenirea hotărârii judecătorești irevocabile, orice instanță ordinară este în drept, în baza art. 2 din Legea nr. 210, să aplice actul amnistiei față de inculpat și să pronunțe o hotărâre de încetare a procesului penal, pe cauza penală.

Faptele incriminate ce țin de infracțiunea de încălcare a regulilor de circulație, constatată în ședința instanței de apel, cât și persoana inculpatului, care, la momentul accidentului, a întreprins toate măsurile potrivit căruia a rugat carabinierii să cheme poliția, preventiv a mai sunat și la ambulanță. Până a veni ambulanța, a stat lângă partea vătămată, care era în stare de ebrietate. Doamna pe care o ducea, cu taxiul, a urcat-o în alt automobil, pentru a ajunge la destinație, se poate deduce și la faptul că a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, a participat activ atât la urmărirea penală, cât și la judecarea cauzei în fond și apel, ceea ce cade sub incidența art. 2 al Legii privind Amnistia în legătură cu Aniversarea a 25-a de la Proclamarea Independenței Republicii Moldova, iar temeiuri pentru neaplicare a actului de amnistie, Colegiul Penal nu a stabilit.

5. Împotriva hotărârii, recurs ordinar au declarat procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Devder Djulieta și inculpatul.

Procurorul în susținerea recursului a invocat că temeiuri, pentru declararea acestuia, constituie prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, deoarece decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, or soluția de liberare a inculpatului de răspundere penală conform actului de amnistie, este contrară prevederilor legale.

Astfel, instanța de apel verificând cauza sub aspectul întrunirii de către inculpat a exigențelor actului de amnistie urma să aprecieze just dacă acesta poate fi aplicat, ținându-se cont nu numai de sancțiunea normei penale imputate inculpatului ci și de alte criterii ce țin de practica judiciară în materia aplicării Legii nr. 210.

Constatarea eronată de către instanța de apel, privind oportunitatea aplicării față de inculpat a actului de amnistie, nu pot substitui acel fapt că Boico Andrian, atât la faza urmării penale cât și în prima instanță și cea de apel, a pledat nevinovat, ceea ce denotă că inculpatul a manifestat de la bun început o indiferență totală față de consecințele survenite și evident că în astfel de împrejurări, nu se va atinge scopul pedepsei penale, iar din comportamentul inculpatului nu se poate concluziona că acesta a conștientizat caracterul acțiunilor sale.

Boico Andrian, nu a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, nu s-a autodenunțat, respectiv nu a manifestat căință activă față de fapta infracțională comisă.

Prin sentința supusă contestării, s-a admis parțial acțiunea civilă, inculpatul urmând să compenseze părții vătămate atât prejudiciul material cât și moral, dispoziții care erau valabile la etapa examinării cauzei în instanța de apel, or prejudiciul cauzat prin infracțiune nu a fost reparat, partea vătămată având în acest sens pretenții pecuniare.

În contextul celor expuse, se solicită casarea parțială a deciziei cu menținerea sentinței, deoarece apelul greșit a fost admis.

Inculpatul își întemeiază recursul în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, motivând că:

- el și apărătorul său nu au înaintat cerere de aplicare a amnistiei, deoarece nu se consideră vinovat în cele ce i se incriminează;

- casând parțial sentința, instanța de apel nu a menționat în care parte anume desființează actul judecătoresc și în care o menține;

- instanța de apel s-a limitat la transcrierea argumentelor apelului, fără a se expune asupra acestora;

- au fost depășite limitele învinuirii la examinarea fondului, fiind reținute argumente ce nu se conțin în învinuirea adusă;

- prima instanță în mod eronat a statuat că efectuarea unei expertize auto tehnice nu este primordială procesului de stabilire a adevărului;

- a fost lăsat fără apreciere faptul că pietonul, fiind în stare de ebrietate alcoolică avansată, nu a respectat normele Regulamentului circulației rutiere și că acesta se face vinovat de accidentul rutier,

- distanța de 10 m nu poate fi considerată o distanță ce ar permite întreprinderea de acțiuni în vederea stopării automobilului aflat în mișcare și care se deplasa cu 50 km/h;

- instanțele au omis să aprecieze probele administrate la justa valoare.

Drept urmare, se solicită casarea totală a sentinței și decizie cu adoptarea unei noi hotărâri prin care Boico Andrian să fie achitat de învinuirea adusă pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, iar acțiunea civilă să fie lăsată fără soluționare.

6. Referință, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) p. 1¹) Cod de procedură penală a depus inculpatul, solicitând respingerea recursului acuzării.

7. Colegiul Penal constată că recursurile ordinare:

- au fost depuse în termen legal, pronunțarea integrală a deciziei având loc la 03 martie 2020, iar recursurile datează cu 12.03.2020 (*cel al procurorului*) și respectiv 01.04.2020 (*cel al inculpatului*);

- nu sunt în mod vădit nefondate în sensul articolului 432 Cod de procedură penală, fiind admisibile.

8. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acestea sunt în măsură să desființeze hotărârea recurată și întemeiază dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente:

Prevederile art. 414 Cod de procedură penală stipulează că *instanța de apel, judecând apelul, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel*, ele constituind fondul apelului și acestea trebuie examinate printr-o analiză obiectivă, completă și sub toate aspectele de fapt și de drept, fiind confruntate cu întreg materialul probator al cauzei. Or, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor ce a fost declarat.

Relevant este de specificat în acest context și că, *hotărârea instanței de apel*, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, *trebuie să cuprindă*, printre altele, și

temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Deci, instanța de apel fiind investită cu o situație de fapt, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urmează să expună în hotărârea adoptată la situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze niște concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăție sau nevinovăție, încadrarea juridică a faptei săvârșite sau temeiul achitării, prevăzut de normele procesual penale.

În lumina practicii constante a CtEDO și a instanțelor naționale, în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, de vreme ce viciul fundamental admis în cadrul unei proceduri precedente, care afectează hotărârea pronunțată, este o ignorare esențială a drepturilor și libertăților garantate de CoEDO, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale, instanțele de recurs sunt obligate de a rectifica eroarea de procedură comisă de instanțele ierarhic inferioare, în caz contrar art. 6 CoEDO este încălcat, or se afectează echitatea procedurii (hotărârea CtEDO *Leoni versus Italia*).

Reieșind din conținutul recursurilor ordinare declarate, se constată că acestea sunt întemeiate în baza pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevăd că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, în cazul în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Referitor la temeiul prevăzut de pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală se menționează că acesta nu și-a găsit confirmare, or la caz instanța de apel a încetat procesul penal și nu a *aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Cât privește temeiul prevăzut de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală Colegiul ține să consemneze că găsește întemeiate criticele titularilor dreptului de recurs în partea ce ține de insuficiența motivării deciziei adoptate de instanța de apel asupra chestiunilor ce țin de stabilirea vinovăției inculpatului și a încetării procesului penal în legătură cu aplicarea amnistiei și consideră relevant de a puncta că, o hotărâre motivată, în sensul legislației naționale pertinente, precum și a jurisprudenței CtEDO, trebuie să conțină motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței la adoptarea soluției, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților în raport cu analiza probatoriului administrat în cauză.

Totodată, urmează a se reține că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 CoEDO, s-a conchis că în procedurile desfășurate în fața judecătorilor, înțelegerea condamnării se bazează, în principal, pe motivele indicate în deciziile luate (hotărârea CtEDO *Taxquet versus Belgia*), iar o hotărâre motivată demonstrează că

părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (hotărârea CtEDO *Suominen versus Finlanda*).

Din conținutul hotărârii recurate, se constată că prevederi legale ale art. 414 și 417 Cod de procedură penală nu au fost respectate, și anume instanța de apel nu a examinat cauza sub toate aspectele și nu a dat răspuns la nici un argument invocat de apelant, iar nepronunțarea asupra acestora reprezintă neexaminarea fondului apelului.

Vinovăția persoanei în săvârșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul când instanța de judecată, călăuzindu-se de principiul prezumției nevinovăției, cercetând nemijlocit toate probele prezentate, iar îndoielile, care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului și în limita unei proceduri legale, a dat răspunsuri la toate chestiunile prevăzute la art. 385 Cod de procedură penală.

În sensul celor reținute supra, se menționează că apelantul a invocat erori de fapt și de drept ce se referă la învinuirea adusă lui Boico Andrian, motivând că sentința nu cuprinde temeiurile pe care se fundamentează, lipsind o motivare asupra afirmațiilor părților descrise în p. 3 a prezentei hotărâri.

La caz, pronunțând decizia, instanța de apel a reținut starea de fapt și de drept constatată și a preluat concluziile de vinovăție a inculpatului, considerând a interveni în soluția supusă contestării, pe motiv că avocatul a solicitat aplicarea amnistiei (*a se vedea pct. 31 a hotărârii recurate*).

Așa cum această afirmația a fost contestată de inculpatul-recurent, Colegiul a verificat conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată din 31 ianuarie 2020 și potrivit acestuia se reliefează împrejurarea că în susținerea apelului și în dezbaterile judiciare apărarea nu a invocat și nu a solicitat aplicarea amnistiei (f.d. 130-135, vol. II), or propoziția „*Al doilea judecător la care s-a examinat cauza ni s-a propus să ne gândim la amnistie respectiv noi ne încadrăm însă nu aveam să umblăm 10 ani dacă avea să fie vinovat.*” nu poate fi considerată ca o cerere a aplicării instituției amnistiei.

Mai mult ca atât, instanța de apel verificând cauza sub aspectul întrunirii de către inculpat a exigențelor actului de amnistie urma să aprecieze just dacă acesta poate fi aplicat, ținându-se cont nu numai de sancțiunea normei penale ci și de alte criterii ce țin de practica judiciară în materia aplicării Legii nr. 210.

Procedura de aplicare a amnistiei față de persoanele inculpate este reglementată de art. 2 din Legea nr. 210, unde se indică expres că, *procesul penal încetează la faza de judecare a cauzei, dacă sunt întrunite condițiile expuse în lege.*

În conformitate cu art. 1 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței RM, nr. 210 din 29 iulie 2016 se stabilește că *prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă și că aplicarea oricărei modalități de liberare de pedeapsă penală, prevăzute de prezenta lege, poate avea loc doar în condițiile în care organul de urmărire penală, instanța de judecată sau judecătorul de instrucție constată întrunirea cerințelor stipulate la alin. (1).* În continuare art.

10 a legii precitate stipulează că *amnistierea nu se aplică persoanei inculpate ce nu a reparat integral prejudiciul cauzat, prin infracțiunea pentru care este acuzată.*

La caz, instanța de apel nu a ținut cont de aceste prevederi, greșit interpretându-se aplicarea actului de amnistie, or inculpatul nu a recuperat prejudiciul material cauzat prin infracțiune.

Se statuează și că motivarea hotărârii asupra constatării vinovăției inculpatului se reduce dor la o frază generală, fără a stabili temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea sau respingerea argumentelor apelantului (*a se vedea pct. 28 a hotărârii recurate*).

Tot aici se reține și că în instanța de apel au fost cercetate probe (*f.d. 133-134, vol. II*) care nu au fost reflectate în textul hotărârii și nu au fost apreciate, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală. Mai mult, audiind inculpatul, instanța de apel nu a făcut referire la întregul conținut al acestora și nu le-a coroborat cu întregul material probator.

Colegiul penal lărgit specifică că, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze este important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar, întrucât aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, iar justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces, or în decizia instanței de apel lipsește cu desăvârșire analiza și aprecierea probelor. Omisiunea instanței de apel de a face o analiză a probatoriului administrat și de a se expune argumentat asupra fiecărei probe în parte și asupra argumentelor apelului, este cu certitudine o lacună care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la această etapă a procedurilor urmând a fi înlăturată de instanța de apel, prin rejudecarea cauzei.

De asemenea apelantul a solicitat instanța de apel să se expună asupra termenului judecării cauzei care a durat 7 ani, iar instanța de apel a omis să se expună și în acest sens, menționând în pct. 31 a hotărârii recurate doar că *„...prezenta pricină s-a aflat pe rolul instanței de fond, încă din 31.10.2011, au fost petrecute 37 ședințe de judecată, timp de 7 ani,...”* .

Reieșind din cele descrise, Colegiul constată că, chestiunile asupra cărora Curtea de Apel trebuia să se pronunțe, nu au fost examinate în mod corespunzător, ca o chestiune de proces echitabil, instanța de apel urmând a cerceta amănunțit aspectele învinuirii înaintate lui Boico Andrian, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să prezinte raționamentele forte care au stat la baza soluției, de vreme ce acțiunea contrar prevederilor enunțate constituie erorile de drept prescrise de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

În aceste împrejurări, Colegiul consideră că se impune concluzia de dispunere a rejudecării cauzei de instanța de apel și de nepreluare a concluziilor instanței de fond sau de adoptare a unei noi hotărâri, pe motiv că erorile comise nu pot fi înlăturate de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza în fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legii procesual-penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererea de apel precum și cele din cererea de recurs a inculpatului, cu referire starea de fapt și de drept; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, iar în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpatului, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Devder Djulieta și inculpatul Boico Andrian, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2020 în cauza penală privindu-l pe **Boico Andrian XXXXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă și pronunțată integral la 03 septembrie 2020.

Președinte	Iurie Diaconu
Judecător	Liliana Catan
Judecător	Ion Guzun
Judecător	Victor Burduh
Judecător	Nicolae Craiu